

domme, den hindrer Fremme deraf, som det er blevet udtalt saa stærkt, da vi her havde Lovforslaget om Forbedring af Husmandsstandens Kaaer til Behandling. Overgangen fra Leiehus og Fæstehus til Selveiendom forhindres tidt, uagtet Cieren ønsker at sælge, fordi den paagjældende Bruger ikke er istand til at kjøbe af Mangel paa fornøden Kapital, og fordi denne Mangel nok kan afhjælpes, men kun saaledes, at Pengene blive for dyre for den Bedkommende, saa at han ikke vil indlade sig derpaa. Det er i den Henseende, at det foreliggende Lovforslag byder Hjælp, og det en meget betydelig Hjælp. Nu er det næste Spørgsmaal: Er dette Lovforslag af den Bestaaffenhed, at det indeholder Principer, der kunne blive faarlige for hele Statens Orden, er der nogen saadan Fare ved det Spor, man føres ind paa som Konsekvens af det, der foreligger? Den ærede første Taler ansøgte, at der omtrent var mellem 65—66,000 Huse, som laa imellem jordløse Huse og Huse paa 2 Ekr. Hartkorn, og at der var mellem 31 og 32,000 Huse, som vare fuldstændig jordløse. Se vi ester i Statistisk Labelværk, komme vi til det Resultat, at der er mellem 38 og 39,000 Huse, som have et Jordtilliggende af mellem et Hjerdingaar og 2 Ekr. Hartkorn. Der er dernæst 26,500 Huse, der have 1 Hjerdingaar og fra 1 Hjerdingaar ned til Mul; de jordløse Huse ere som nævnt 31,000. Spørgsmaalet er altsaa nu, hvorvidt man træffer det rigtige Forhold ved, hvad her bestemmes, hvorvidt i det Hele taget Forslaget afhjælper den Trang, der er tilstede, og træffer det Rigtige, navnlig med Hensyn til den Garanti, der skal gives fra Statens Side for at støtte hele Sagen. Hvad Statens Garanti i det Hele taget angaar, ser jeg, saaledes som dette Lovforslag nu er formet, ingen absolut Fare deri, naar den hele Sag bliver ordnet paa en saadan Maade, at man derved sikkes mod altfor usikre Laan, og naar Ørendsen til begge Sider op og ned bliver sat saaledes, at man holder sig indenfor et Omraade, der i sin egen Bestaaffenhed giver temmelig god Sikkerhed for, at Staten ikke vil løbe nogen synderlig Risiko. Naar vi spørge om den Sum, som derved behæstes med Vaand for Staten, ansøgte det ærede Medlem for Københavns 4de Valgfreds, at denne Sum kunde naae meget høit, at den kunde — det var naturligvis ikke nogen Paaastand, han holdt fast paa — løbe op til 60

Millioner Kroner, naar man gjorde Regningen op. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at denne Sum kunne vi ikke holde paa. Den blev ogsaa opstillet mere som et Tankeexperiment. Men vi maa ved denne Sag erindre, at det ikke er noget blivende Vaand, som bliver staaende, men Statens Garanti aftager Aar for Aar, eftersom Lidene stride frem. Der staaer ganske vist, at der behøves 45 Aar, det er rigtigt nok, og det ærede Medlem her foran mig vil have det forlænget; men det er ikke Penge, der bindes for bestandig. Der kommer vel nye til, men de afvikles ogsaa. Jeg ser den væsentligste Mislighed ved denne Lov kun i et Punkt, og det er deri, at Loven er gaaet saa vidt nedad, at den tager absolut jordløse Huse med. Jeg vilde derfor sætte megen Pris paa, om Vennerne af Loven kunde blive enige om at søge at faae dette Punkt afhjulpet paa en eller anden Maade, thi det er i mine Tanker det eneste mislige Punkt ved hele Loven. Vi ville ved denne Lov yde en Hjælp til Eiendomme paa Landet, og ganske vist kan et jordløst Hus ogsaa kaldes for en Eiendom, men denne Eiendom har dog saa lidt at gjøre med den egentlige Benyttelse af Jorden, at det for mig staaer som en ganske særlig Slags Eiendom, som ikke bør bringes ind i den samme Klasse som Huse med Jord. Man kunde maaste nok opstille den Betingelse, at de Laan, som bleve tilstaaede saadanne jordløse Huse, ikke maatte naae saa langt op som til Halvdelen af Verdien. Men da tror jeg oprigtig talt, at den Hjælp, som de vilde faae, ikke vilde blive stor. Skjøndt jeg ikke er enig i det Billede, som den ærede sidste Taler fremstillede med Hensyn til Konsekvenserne af at medtage de jordløse Huse, kan jeg dog paa den anden Side ikke negte, at man ved at træffe en saadan Bestemmelse i denne Lov meget let vilde komme til at give en Præmie for usorgsigtig Bygning af jordløse Huse. Dette er min væsentligste Anke imod Lovforslaget, men paa den anden Side vilde jeg sætte særdeles Pris paa, om man kunde gaa høiere end til de 2,500 Kr., thi det vilde ubetinget gjøre hele Sagen langt mere sikker, og den Grund, som har ført til, at man har fastsaaet Summen: 2,500 Kr. — hvilken Grund jo ligger meget klart for — erkender jeg ikke kan ansøres som en praktisk Grund til at blive staaende herved. Ville vi overhovedet hjælpe, da ville vistnok Alle de, som kjende Forholdene paa Landet, ogsaa have fuldt Kjendskab til, at der er mange